

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

29 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii:

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Bumbu Ștefan, de Procuratura Ialoveni și de Mogîldea Iurie, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul Ialoveni, în interesele minorilor Bumbu Luminița și Bumbu Ștefan împotriva lui Mogîldea Vera și Mogîldea Iurie privind declararea nulității contractelor, constatarea acceptării succesiunii, stabilirea averii succesore și recunoașterea dreptului de proprietate, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014,

C O N S T A T Ă :

La 02.02.2008, procuratura Ialoveni s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată în interesele reclamantului Bumbu Ștefan.

În motivarea cererii s-a invocat că, potrivit contractului de donație nr. 6484, autentificat de către notarul G. Diaconu la 03.11.2006, Stepan Bumbu a donat Verei Mogîldea casa de locuit, situată în or. Ialoveni str. Moldova 73. La 23.11.2007, Vera Mogîldea, în baza contractului de donație nr.27417, autentificat de către notarul Aurel Șindilă, a donat lui Iurie Mogîldea casa de locuit, situată în or. Ialoveni str. Moldova 73. Susține că contractele de donație indicate sunt ilegale, deoarece Bumbu Ștefan, fiind grav bolnav, nu a avut scopul să doneze, dar să înstrăineze imobilul cu condiția întreținerii pe viață. După donație Mogîldea Vera nu și-a onorat obligațiunile asumate de îngrijire a lui Bumbu Ștefan și a fiicei sale minore Bumbu Luminița, a cărei mamă a decedat anterior. Solicită declararea nulității contractelor de donație: nr. 6484 din 03.11.2006 încheiat între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea, precum și nr.27417 din 23.11.2007 încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea, cu obligarea OCT Ialoveni să înregistreze modificările respective în registrul bunurilor imobile după anularea contractelor sus-menționate.

La 04 martie 2009, Procuratura Ialoveni înregistrat o cerere suplimentară de concretizare a cerințelor în temeiul art.60 CPC în interesele minorei Bumbu Luminița, către tatăl său Bumbu Ștefan, Mogîldea Vera și Mogîldea Iurie, OCT Ialoveni, intervenienți accesorii: autoritatea tutelară a r. Ialoveni, Birourile notariale „G.Diaconu” și „A.Șindrilă”, prin care a solicitat declararea nulității contractului de

donatie a imobilului, amplasat în or. Ialoveni str. Moldova 73 încheiate între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea la 03.11.2006, precum și contractul de donație, încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea la 23.11.2007. De asemenea Procuratura r. Ialoveni a solicitat stabilirea masei bunurilor succesoriale, ce au aparținut mamei minorei Bumbu Luminița - Bumbu Prascovia, decedată la data de 29.08.1996 și anume: de a stabili faptul că această masă succesorală a fost compusă din : 1/2 cotă-parte din casa, ce constituie proprietate în devălmășie a soților Bumbu, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova, 73 și 1/3 cota parte din apartamentul nr. 35 str. D. Sihastru 2 or. Ialoveni, și a stabili faptul acceptării succesiunii dobândită prin intrarea în posesiunea averii succesoriale după decesul lui Bumbu Parascovia de către Bumbu Ștefan și Bumbu Luminița în cote-părți egale compusă din 1/2 cotă-parte din casa amplasată în or. Ialoveni str. Moldova, 73 și 1/3 cotă-parte din apartamentul nr.35 str. D. Sihastru, 2 or. Ialoveni cu obligarea OCT Ialoveni să radieze din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate a lui Mogîldea V. și Mogîldea Iu. asupra imobilului amplasat în or. Ialoveni str. Moldova, 73 cu evacuarea persoanelor care locuiesc în acest imobil.

În motivarea acțiunii Procurorul r. Ialoveni a indicat că, Bumbu Ștefan și Bumbu Parascovia, aflându-se în căsătorie au devenit coproprietari ai casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova, 73 și a apartamentului nr. 35 str. D. Sihastru 2 or. Ialoveni, la privatizarea căruia a participat și fiica minoră Bumbu Luminița. La 29.08.1996, Bumbu P. a decedat și, de fapt, s-a deschis succesiunea asupra la 1/2 cotă-parte din casă și 1/3 cotă-parte din apartament. Bumbu Ștefan și minora Bumbu Luminița, ca moștenitori de prima clasă au acceptat succesiunea în cote-părți egale prin intrarea în posesie a bunurilor succesoriale. Ulterior, Bumbu Ștefan, fără a dobîndi certificat de moștenitor legal a cotei-părți a bunurilor succesoriale după decesul soției, la 03.11.2006, a încheiat un contract de donație conform căruia a donat casa din or. Ialoveni str. Moldova 73 Verei Mogîldea , lezînd în așa mod drepturile patrimoniale a fiicei sale minore Bumbu Luminița, prin înstrăinarea cotei-părți a ultimei din masa succesorală - casa din or. Ialoveni str. Moldova, 73, rămasă după decesul mamei sale Bumbu Parascovia. Susține că, contractul de donație nominalizat a fost încheiat prin înșelăciune, acțiunile lui Șt.Bumbu fiind determinate de comportamentul viclean al pîrîtei Mogîldea Vera, care contrar promisiunii de a avea grijă de minora Bumbu Luminița pînă la atingerea majoratului de către aceasta, a avut grijă de ea doar pînă la semnarea contractului de donație nominalizat.

La 21.11.2007, Mogîldea V. a donat imobilul în litigiu lui Mogîldea Iu., însă această tranzacție este lovită de nulitate absolută și a fost achemată contrar legii, deoarece prin acțiunile ilegale ale părților minora Bumbu L. fost privată ilegal de moștenire. Solicită admierea acțiunii.

La 29.04.2008, Mogîldea Vera a înaintat o cerere reconvențională împotriva lui Bumbu Ștefan și OCT Ialoveni prin care a solicitat recunoașterea valabilității contractului de vînzare-cumpărare a imobilului de pe str. Moldova 73 or. Ialoveni și obligarea OCT Ialoveni să înregistreze în Registrul bunurilor imobile (codificarea privind existența contractului de vînzare-cumpărare din 03.11.2006 a casei de locuit de pe str. Moldova, 73 or. Ialoveni. (f.d.60 v.1)

În motivarea cererii reconvenționale Mogîldea Vera a indicat că, în anul 2004, în rezultatul unor negocieri între ea și Bumbu Ștefan, au convenit să încheie un contract de vînzare-cumpărare, prin care Bumbu Ștefan s-a obligat să-i transmită în

proprietate casa de locuit de pe str. Moldova, 73 or. Ialoveni, iar ea s-a obligat să achite pentru acest imobil prețul convenit de 25 000 euro și 10 000 euro ca compensare pentru achitarea imobilului în rate. Susține că la momentul încheierii tranzacției i-a achitat lui Bumbu Ștefan 1000 euro, iar el i-a transmis cheile de la imobil și ea a efectuat reparația capitală a imobilului, susținând că a plătit pentru lucrări mai mult de 15000 euro. Indică că la data de 14.08.2005 și mai apoi la data de 03.09.2005 i-a mai transmis lui Bumbu Ștefan 11 000 euro, iar la începutul anului 2006 și suma restantă de 5000 euro, ultimul urmînd să perfecteze și să-i transmită actele pe imobil, lucru ce nu s-a întîmplat. Faptul existenței tranzacției de vânzare-cumpărare, Mogîldea Vera îl confirmă prin actul de recepție-contract din 22.10.2004, recipisele eliberate de Bumbu Ștefan din 22.09.2004, 14.08.2005 și 03.09.2005, care confirmă că ultimul a primit de la ea suma de 11 000 euro în contul achitării imobilului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 15.11.2013 s-a respins ca neîntemeiată acțiunea procurorului r. Ialoveni în interesele Luminiței Bumbu și Bumbu Ștefan privind declararea nulității contractului de donație nr. nr. 6484 din 03.11.2006 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, cu nr. cadastral 5501203163, încheiat între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea, precum și a contractului de donație nr. 27417 din 23.11.2007 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, cu nr. cadastral 5501203163 încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea; s-a constatat faptul acceptării de către Bumbu Ștefan și Bumbu Luminița a succesiunii prin intrarea în posesie a averii succesorală, rămasă după decesul lui Bumbu Parascovia la 29.08.1996, și anume asupra 1/3 cotă-parte din apartamentul nr. 35 din or. Ialoveni str. D. Sihastru 2; s-a recunoscut dreptul de proprietate a lui Bumbu Ștefan și Bumbu Luminița asupra a cîte 1/6 cotă-parte din apartamentul nr. 35 din or. Ialoveni str. D. Sihastru 2, ceea ce constituie cota-parte a acestora din averea succesorală rămasă după decesul lui Bumbu Parascovia la 29.08.1996.

Prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 14 mai 2013, s-a dispus încetarea procesului la cererea reconvențională înaintată de către Mogîldea Vera împotriva lui Bumbu Ștefan și OCT Ialoveni cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare a imobilului de pe str. Moldova 73 or. Ialoveni în conformitate cu art. 265 al (1) p.f) CPC.

La 26.11.2013, hotărîrea instanței de fond a fost contestată cu apel de către Bumbu Luminița și Bumbu Ștefan care solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond în partea respingerii cererii procurorului în interesele Luminiței Bumbu și Bumbu Ștefan privind declararea nulității contractului de donație nr. 6484 din 03.11.2006 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, cu nr. cadastral 5501203163, încheiat între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea, precum și a contractului de donație nr. 27417 din 23.11.2007 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova, 73, cu nr. cadastral 5501203163 încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

La 06.12.2013, hotărîrea instanței de fond a fost contestată de Procurorul Ialoveni care solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond în partea respingerii cererii procurorului în interesele Luminiței Bumbu și Bumbu Ștefan privind declararea nulității contractului de donație nr. 6484 din 03.11.2006 a casei

de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, cu nr. cadastral 5501203163, încheiat între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea, precum și a contractului de donație nr.27417 din 23.11.2007 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, cu nr. cadastral 5501203163 încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014 a fost admis apelul declarat de către Bumbu Ștefan, Bumbu Luminița și Procurorul Ialoveni. S-a casează hotărîrea Judecătorei Ialoveni din 15.11.2013, în partea prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea procurorului r. Ialoveni în interesele Luminiței Bumbu privind constatarea acceptării succesiunii, declararea nulității contractului de donație nr. 6484 din 03.11.2006 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova, 73, cu nr. cadastral 5501203163, încheiat între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea, precum și a contractului de donație nr.27417 din 23.11.2007 a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, cu nr. cadastral 5501203163, încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea și recunoașterea dreptului de proprietate a Luminiței Bumbu asupra 1/4 cotă parte din imobil. S-a emis o nouă hotărîrea în această parte de admitere a acțiunii prin care: s-a constatat faptul acceptării succesiunii după decesul Parascoviei Bumbu de către fiica minoră Bumbu Luminița și Ștefan Bumbu; s-a constatat nulitatea parțială a contractului de donație nr. 6484 din 03.11.2006, a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, nr. cadastral 5501203163, încheiat între Ștefan Bumbu și Vera Mogîldea, precum și a contractului de donație nr. 27417 din 23.11.2007, a casei de locuit, amplasată în or. Ialoveni str. Moldova 73, nr. cadastral 5501203163, încheiat între Vera Mogîldea și Iurie Mogîldea, în partea ce tine de 1/4 cotă parte ideală din imobil, cu recunoașterea dreptului de proprietate a Luminiței Bumbu asupra acestei cote părți din imobil, în rest hotărîrea instanței de fond s-a menținut.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelanți și-au găsit în parte reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 220, art. 221, art. 227, art. 829 CC al RM, art. 89 Cod civil red. 1964, art. 56, art. 144 Codul căsătoriei și familiei din 1969, care reglementează aspecte ce țin de nulitatea actului juridic ce contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri, nulitatea actului juridic fictiv sau simulat, nulitatea actului juridic afectat de eroare, forma contractului de donație, drepturile proprietarului, drepturile și îndatoririle părinților și convențiile pentru a căror încheiere se cere încuviințarea prealabilă a organelor de tutelă și curatelă.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 08 august 2014, Bumbu Ștefan și Procurorul Ialoveni au contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014 și a hotărîrii Judecătorei Ialoveni din 15 noiembrie 2013, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie admise pretențiile acestora.

În argumentarea recursurilor, recurentul Bumbu Ștefan și recurentul Procurorul Ialoveni au invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

Ulterior, considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 17 august 2014, Mogîldea Iurie a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014 și menținerea hotărîrii Judecătoreiei Ialoveni din 15 noiembrie 2013.

În argumentarea recursului recurentul Mogîldea Iurie a invocat aprecierea arbitrară a probelor realizată de către instanța de apel, ceea ce a dus la soluționarea greșită a pricinii

La 03.10.2014, intimatul Mogîldea Iurie a depus referință pe marginea recursurilor declarate de Bumbu Ștefan și Procurorul Ialoveni, prin care a solicitat respingerea acestora ca fiind neîntemeiate.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificînd motivele de casare invocate în cererile de recurs, Colegiul atestă că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele au apreciat înscrisurile probatoare și au constatat circumstanțele cauzei. În viziunea recurenților, instanțele au examinat superficial litigiul.

Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează că, recursurile în cauză conțin obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de admitere a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificîndu-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, Colegiul constată că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC RM cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe când în recursurile declarate de Bumbu Ștefan, de Procuratura Ialoveni și de Mogîldea Iurie, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Bumbu Ștefan, de Procuratura Ialoveni și de Mogîldea Iurie ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Bumbu Ștefan, de Procuratura Ialoveni și de Mogîldea Iurie, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Procurorului Ialoveni, în interesele minorilor Bumbu Luminița și Bumbu Ștefan împotriva lui Mogîldea Vera și Mogîldea Iurie privind declararea nulității contractelor, constatarea acceptării succesiunii, stabilirea averii succesoriale și recunoașterea dreptului de proprietate.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea